

หลักสูตร วิชาการทำไม้กวาดดอกหญ้า จำนวน ๖ ชั่วโมง หลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทชุมชน

ความเป็นมา

สภาพสังคมปัจจุบันมนุษย์เราได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เช่นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ประชากรมนุษย์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่ทรัพยากรธรรมชาติถูกใช้ไปอย่างรวดเร็ว และไม่เพียงพอกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นทุกมุมโลก มนุษย์จึงประสบปัญหาต่างๆตามมามากมาย โดยเฉพาะด้านการดำรงชีพและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน นอกจากจะมีการประกอบอาชีพเพื่อเป็นการเลี้ยงตัวเองและครอบครัวแล้ว ยังมีสิ่งที่ถือว่าเป็นภาระหนักคืออาหารเพื่อบริโภคประจำวัน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์เราจะต้องสร้างขึ้นหรือหามาทดแทนโดยวิธีการต่างๆ เพื่อการอยู่รอด การทำไม้กวาดดอกหญ้า เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถนำมาเพิ่มมูลค่าได้ การจัดการหลักสูตรนี้จึงเน้นการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจากวิทยากร และการศึกษาดูงานเพื่อให้เห็นช่องทางการเข้าสู่อาชีพ

จากความเป็นมาดังกล่าว ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบลบ่อไกร สังกัดศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร จึงได้จัดทำหลักสูตรวิชาการทำแปรงข้าวหมาก เพื่อสร้างทักษะอาชีพ และสร้างรายได้ให้กับกลุ่มเป้าหมาย

หลักการของหลักสูตร

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ที่เน้นการบูรณาการเนื้อหาสาระภาคทฤษฎีควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติจริง ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพได้จริงอย่างมีคุณภาพและมีคุณธรรมจริยธรรม
๒. เป็นหลักสูตรที่เน้นการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย สถานประกอบการ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการศึกษาดูงาน
๓. เป็นหลักสูตรที่เน้นการใช้ศักยภาพ ๕ ด้าน ในการประกอบอาชีพ ได้แก่ ศักยภาพด้านทรัพยากร ภูมิอากาศ ภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง ศิลปะวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตและด้านทรัพยากรมนุษย์

จุดหมาย เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

๑. มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง
๒. ตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม
๓. มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ
๔. มีความรู้ความเข้าใจและฝึกทักษะการบริหารจัดการในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๕. มีโครงการประกอบอาชีพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพของตนเอง

เป้าหมาย

เป้าหมายคือประชาชนกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน

๑. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
๒. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน ๖ ชั่วโมง

- ทฤษฎี ๒ ชั่วโมง
- ปฏิบัติ ๔ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตรวิชาการทำไม้กวาดดอกหญ้า จำนวน ๖ ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑.	๑. ช่องทางการประกอบอาชีพ	<p>๑.๑ เพื่อให้ผู้เรียนบอกความสำคัญในการประกอบอาชีพการทำไม้กวาดดอกหญ้าได้</p> <p>๑.๒ เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพรับจัดทำไม้กวาดดอกหญ้า</p> <p>๑.๓. เพื่อให้ผู้เรียนบอกทิศทางการประกอบอาชีพรับจัดทำไม้กวาดดอกหญ้า</p>	<p>๑. ความสำคัญของการทำไม้กวาดดอกหญ้า</p> <p>๒. ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ</p> <p>๓. แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับงานการทำไม้กวาดดอกหญ้า</p> <p>๔. ทิศทางการประกอบอาชีพรับจัดทำงานการทำไม้กวาดดอกหญ้า</p>	<p>๑.๑ วิทยากรบรรยายความสำคัญของการทำไม้กวาดดอกหญ้า ผู้เรียนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสรุปผลการเรียนรู้</p> <p>๑.๒ ผู้เรียนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และวิเคราะห์ข้อมูลความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพรับจัดทำไม้กวาดดอกหญ้า และสรุปผลการเรียนรู้ วิทยากรช่วยเสนอแนะเพิ่มเติม</p> <p>๑.๓ วิทยากรแนะนำแหล่งเรียนรู้การทำไม้กวาดดอกหญ้า ให้ผู้เรียนได้ศึกษาเพิ่มเติมแล้วสรุปผลการเรียนรู้</p> <p>๑.๔ ผู้เรียนสรุปผลการเรียนรู้จากการฟังบรรยาย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ และการศึกษาแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม แล้วเขียนแนวคิดเกี่ยวกับทิศทางการประกอบอาชีพรับจัดทำงานการทำไม้กวาดดอกหญ้า</p> <p>วิทยากรตรวจสอบและเสนอแนะเพิ่มเติม</p>	๓๐ นาที	-

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๒.	๒. ทักษะการประกอบอาชีพ	๒.๑ บอกความเป็นมาและประโยชน์ของการทำไม้กวาดดอกหญ้า	๑. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำไม้กวาดดอกหญ้า ๑.๑ ประวัติความเป็นมาและประโยชน์ของการทำไม้กวาดดอกหญ้า ๑.๒ การเลือกและเตรียมวัสดุการทำไม้กวาดดอกหญ้า ๑.๓ การเตรียมวัสดุอุปกรณ์การทำไม้กวาดดอกหญ้า ๑.๔ การเก็บรักษาไม้กวาดดอกหญ้า	๒.๑ ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงความเป็นมาและความสำคัญของการทำไม้กวาดดอกหญ้า ผู้สอนรวบรวมข้อมูลสรุปและอธิบายเพิ่มเติม ๒.๒ ผู้สอนสาธิตวิธีการทำความสะอาดวัสดุการทำไม้กวาดดอกหญ้า ๒.๓ ผู้เรียนฝึกปฏิบัติทำความสะอาดไม้กวาดดอกหญ้า ตามที่กำหนด ผู้สอนสังเกต ตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติ ๒.๔ ผู้สอนบรรยายประกอบตัวอย่างของจริงเรื่องวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในงานการทำไม้กวาดดอกหญ้า ผู้เรียนสังเกตสอบถาม และบันทึกการเรียนรู้ และทำกิจกรรมตามที่กำหนด ผู้สอนสังเกตการมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติ	-	๔ ชั่วโมง
๓.	๓. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ	๓.๑ บอกองค์ประกอบในการประกอบอาชีพได้ ๓.๒ บอกวิธีการเพิ่มมูลค่าไม้กวาดดอกหญ้า ๓.๓ คำนวณราคาจำหน่ายไม้กวาดดอกหญ้า ๓.๔ ระบุช่องทางการจัดจำหน่ายไม้กวาดดอกหญ้า	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ ๓.๑ องค์ประกอบประกอบอาชีพ - เวลา - แรงงาน - ทุน - แหล่งวัตถุดิบ - แหล่งจัดจำหน่าย ๓.๒ การจัดการอาชีพ - ผลិតภัณฑ์	๓.๑ ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่ององค์ประกอบในการประกอบอาชีพ วิธีเพิ่มมูลค่างานไม้กวาดดอกหญ้า วิทยาการอธิบายเพิ่มเติม ๓.๒ วิทยาการบรรยายความรู้เรื่องการตลาดในการจัดการอาชีพ ๓.๓ ผู้เรียนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่อง	๑ ชั่วโมง	-

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		๓.๕ บอกวิธีการส่งเสริมการจำหน่ายไม้กวาดดอกหญ้า ๓.๖ จัดทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย ได้ ๓.๗ บอกคุณลักษณะของผู้ประกอบธุรกิจที่ดีได้	<ul style="list-style-type: none"> - ราคา - การจัดจำหน่าย - การขาย/การตลาด ๓.๓ การจัดทำจัดทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย ๓.๔ คุณลักษณะของผู้ประกอบธุรกิจที่ดี	การเพิ่มมูลค่างานการทำไม้กวาดดอกหญ้า ช่องทางการจัดจำหน่ายหรือรับงาน วิธีการส่งเสริมการจำหน่ายหรือเพิ่มปริมาณ การทำไม้กวาดดอกหญ้า วิทยาการอธิบายเพิ่มเติมและให้ข้อเสนอแนะ ๓.๔ ผู้เรียนฝึกปฏิบัติวิธีการคำนวณราคาจำหน่ายการทำไม้กวาดดอกหญ้าได้ ๓.๕ วิทยาการบรรยายวิธีการจัดทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายในการประกอบอาชีพรับงานทำไม้กวาดดอกหญ้า ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจัดทำบัญชี ๓.๖ ผู้เรียนระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประกอบการธุรกิจที่ดี วิทยาการสรุปและอธิบายเพิ่มเติม		-

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๔.	โครงการประกอบอาชีพการทำไม้กวาดดอกหญ้า	๔.๑ เขียนโครงการในแต่ลองค์ประกอบให้เหมาะสมและถูกต้องได้ ๔.๒ ตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการ ประเมินโครงการ/ปรับปรุงโครงการได้ ๔.๓ สามารถถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒ ๓ ๔	๔.๑ การเขียนโครงการประกอบอาชีพเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง ๔.๒ การตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการ การประเมินโครงการ/ปรับปรุงโครงการ ๔.๓ ถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒ ๓ ๔	๔.๑ จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การเขียนโครงการประกอบอาชีพ ๔.๒ กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเองและตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการ และการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ ๔.๓ ครูและผู้เรียนร่วมกันถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒ ๓ ๔	๓๐ นาที	-

สื่อการเรียนรู้

๑. ศึกษาจากเอกสาร / ใบความรู้ / แผ่นพับ
๒. ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน / วิทยากร / ปราชญ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น

การวัดและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีและปฏิบัติงานระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
๒. ผลการประเมินผลการฝึกอบรม (แบบพต. ๑๐)
๓. แบบประเมินความพึงพอใจ (แบบ พต.๑๒)

เกณฑ์การจบหลักสูตร

๑. มีผลการเรียนภาคทฤษฎีและปฏิบัติงานระหว่างเรียนและจบหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินผลการฝึกอบรม (แบบพต. ๑๐) โดยมีคะแนนรวม ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๓. มีความพึงพอใจระดับ ดี ขึ้นไป

**หมายเหตุ สถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

๑. ชื่อโครงการพัฒนาอาชีพชุมชน วิชาการทำไม้กวาดดอกหญ้า

๒. ความสอดคล้องกับนโยบาย

จุดเน้นการดำเนินงาน กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

๒. ขับเคลื่อนการเรียนรู้สู่อาชีพที่มั่นคง สร้างรายได้จริง และการพึ่งพาตนเองที่ยั่งยืน

๒.๑ ออกแบบและพัฒนาหลักสูตรอาชีพให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์พื้นที่ และความต้องการจ้างงานของตลาดแรงงานในปัจจุบันและอนาคต

๒.๒ ส่งเสริมแนวทาง “Learn to Earn” ควบคู่กับการ Upskill / Reskill / Newskill เพื่อให้ ผู้เรียนสร้างรายได้ทั้งในระหว่างเรียนและหลังจบการศึกษา

๒.๓ ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อสร้างผู้ประกอบการใหม่ สร้างโอกาสทางธุรกิจชุมชน และการต่อยอดผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นให้มีมูลค่าเพิ่ม

๒.๔ พัฒนาทักษะและอาชีพใหม่ให้กลุ่มวัยเกษียณ เตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย สามารถสร้างรายได้ พึ่งพาตนเองได้ และลดภาระพึ่งพิงทางสังคม

๓. หลักการและเหตุผล

ตามที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาอาชีพชุมชน (หลักสูตรฝึกอาชีพ ๓-๙ ชั่วโมง) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จากสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ประชาชนในชุมชนต้องเผชิญกับปัญหาด้านรายได้และความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ไม้กวาดดอกหญ้าเป็นผลิตภัณฑ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงมรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ในการผลิตจากบรรพบุรุษและสืบทอดต่อมายังผู้คนในรุ่นหลัง อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความรู้ในการนำเอาวัตถุดิบตามธรรมชาติที่สามารถพบได้ภายในชุมชนมาผลิตและประยุกต์ใช้อย่างมีประโยชน์ ไม้กวาดดอกหญ้าจึงทรงคุณค่าทางภูมิปัญญา

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบางมูลนาก เล็งเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาควบคู่กับการพัฒนาอาชีพ จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาอาชีพชุมชน (หลักสูตรฝึกอาชีพ ๓-๙ ชั่วโมง) เรื่อง การทำไม้กวาดดอกหญ้า ขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้เรียนรู้และฝึกทักษะการทำไม้กวาดดอกหญ้าอย่างถูกต้อง เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ตั้งแต่การคัดเลือกวัสดุ ขั้นตอนกระบวนการทำ รวมถึงการเก็บรักษา เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพ สร้างรายได้เสริม ต่อยอดเป็นอาชีพ และช่วยสืบสานภูมิปัญญาให้คงอยู่สืบไปอย่างยั่งยืน

๔. วัตถุประสงค์

๔.๑ เพื่อส่งเสริมการมีอาชีพ ให้กับผู้ที่ต้องการเข้าสู่อาชีพใหม่เพิ่มโอกาสหรือพัฒนาต่อยอดอาชีพเดิม

๔.๒ เพื่อให้ประชาชนทั่วไป ได้รู้จักขนมไทยพื้นถิ่นที่เสี่ยงต่อการสูญหายคงไว้ซึ่งการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถพัฒนาตนเองให้มีทักษะด้านอาชีพได้

๔.๓ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และการสนับสนุนให้เกิดช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สินค้า

๕. กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป จำนวน ๖ คน

๑๒. ผลลัพธ์ (Out come)

ผู้เข้าอบรมมีความรู้และทักษะในการทำไม้กวาดดอกหญ้า การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ได้อย่าง ถูกต้อง

๑๓. ดัชนีตัวชี้วัดผลสำเร็จของโครงการ

๑๓.๑ ตัวชี้วัดผลผลิต (Output)

- มีผู้เข้าอบรมเข้าร่วมไม่น้อยกว่า ๖ คน

๑๓.๒ ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Outcome)

- ผู้ผ่านการอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ สามารถทำการขนมถั่วแปบโดยไม่ต้องมีผู้สอนกำกับได้

๑๔. การติดตามและประเมินผลโครงการ

๑.แบบประเมินความพึงพอใจ

๒.สรุปผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินกิจกรรม

ตารางกำหนดการ

โครงการพัฒนาอาชีพชุมชน (หลักสูตรฝึกอาชีพ ๓-๙ ชม.) วิชา การทำไม้กวาดดอกหญ้า จำนวน ๖ ชั่วโมง

วันที่ ๒๕-๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๙

ณ ศาลาประชาคม หมู่ ๑ ตำบลหอไกร อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

๐๙.๐๐ น - ๐๙.๓๐ น. - ลงทะเบียนผู้เข้าร่วมกิจกรรม

๐๙.๓๐ น - ๑๐.๐๐ น. - ให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำไม้กวาดดอกหญ้า ความเป็นมา คุณค่า และ การเลือกวัสดุในการทำไม้กวาดดอกหญ้า (วิทยากรนางกฤษณา มีมงคล)

๑๐.๐๐ น - ๑๐.๓๐ น. - ให้ความรู้ทักษะการประกอบอาชีพการทำไม้กวาดดอกหญ้า โดยอธิบายอุปกรณ์ ขั้นตอนการทำไม้กวาดดอกหญ้า วิธีการเก็บรักษา (วิทยากร นางกฤษณา มีมงคล)

๑๐.๓๐ น - ๑๒.๐๐ น. - สาธิตวิธีการทำการทำไม้กวาดดอกหญ้า(วิทยากร นางกฤษณา มีมงคล)และ ผู้เข้ารับการอบรมลงมือฝึกปฏิบัติการทำไม้กวาดดอกหญ้า

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

๐๙.๐๐ น - ๑๑.๐๐ น. - ผู้เข้ารับการอบรมลงมือฝึกปฏิบัติการทำไม้กวาดดอกหญ้า

๑๑.๐๐ น - ๑๑.๓๐ น. - วิทยากรให้ความรู้การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำไม้กวาดดอกหญ้า และโครงการประกอบอาชีพการทำไม้กวาดดอกหญ้า เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาข้อมูล วิเคราะห์การตลาด และสามารถถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒ ๓ ๔ (วิทยากร นางกฤษณา มีมงคล)

๑๑.๓๐ น - ๑๒.๐๐ น. - สรุปผลการฝึกอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้

หมายเหตุ : กำหนดการนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม